

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1989-1990

4 JULI 1990

WETSVOORSTEL

ter herinvoering van abortus in het strafrecht

(Ingediend door de heer Annemans)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Door de wet van 3 april 1990 zoals gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 5 april 1990, werd (zo men aanvaardt dat dit rechtsgeldig is gebeurd) de opzettelijke zwangerschapsafbreking uit het strafwetboek gehaald.

Voortaan beslissen de geneesheer en de moeder autonoom over een dergelijke aanslag. De samenleving en de rechter hebben geen recht van controle meer ter zake, tenzij ten aanzien van de (hygiënische) omstandigheden waarin de beëindiging van het ontluikend leven plaatsheeft.

Hiermee werd een belangrijk principieel standpunt ingenomen. Het menselijk leven geniet niet meer een even grote maatschappelijke bescherming als voorheen. Waar de bescherming van onmondig want ongeboren mensenleven principieel absoluut was, is dat nu niet meer het geval.

In verscheidene Europese landen waar eveneens — weze het niet zo radicaal — abortus werd vrijgegeven, werden voorstellen ingediend om opnieuw een verstrenging in te voeren.

Zulks is de bedoeling van onderhavig wetsvoorstel.

Het is duidelijk dat de voornoemde wet Lallemand/Herman-Michielsens een triomf was van een principiële drukkingsgroep die de ethiek wil loskoppelen van iedere maatschappelijke toets en deze exclusief wil onderbrengen in het domein van de persoonlijke beoordeling.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1989-1990

4 JUILLET 1990

PROPOSITION DE LOI

repénalisant l'avortement

(Déposée par M. Annemans)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 3 avril 1990, telle qu'elle a été publiée au *Moniteur belge* du 5 avril 1990 a, du moins si l'on accepte la validité de la procédure suivie, dépenalisé l'interruption volontaire de grossesse.

Le médecin et la mère décident désormais en toute autonomie d'un tel attentat à la vie. La société et le juge n'ont plus aucun pouvoir de contrôle en la matière, si ce n'est en ce qui concerne les conditions (d'hygiène) dans lesquelles il est mis un terme à la vie potentielle.

Une importante position de principe a ainsi été prise. La vie humaine ne bénéficie plus d'une protection sociale aussi grande qu'auparavant. Alors qu'autrefois, la vie humaine encore à naître, et donc sans défense, jouissait en principe d'une protection absolue, il n'en va plus de même aujourd'hui.

Des propositions ont été déposées dans plusieurs pays européens où l'avortement a également été libéralisé — fût-ce moins radicalement que chez nous — afin de rétablir une réglementation plus stricte.

Tel est l'objet de la présente proposition de loi.

Il est évident que la loi Lallemand/Herman-Michielsens marque le triomphe d'un groupe de pression qui entend soustraire l'éthique à tout contrôle social pour la soumettre exclusivement à l'appréciation personnelle.

Daardoor is het ongeboren kind afhankelijk van een toevallige morele ingesteldheid van de individuele vrouw, of zelfs van toevallige psychologische omstandigheden waarin deze vrouw verkeert of (onder druk) werd gebracht.

Een dergelijke regeling wordt door mijn partij verworpen.

Bijzonder ergerlijk in de huidige situatie is de bepaling aangaande gehandicapte kinderen. Zowel de Koning als de Commissie voor Medische Ethiek van de Faculteit Geneeskunde van de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) hebben daar expliciet op gewezen.

Dit wetsvoorstel zal eerlang vergezeld gaan van een aantal andere voorstellen die concrete sociale en psychologische noodsituaties verhelpen en die meer algemeen een maatschappelijke aanmoediging van het gezin willen invoeren.

Nu is het echter gepast eerst opnieuw de principiële norm in te voeren.

Bij de formulering van dit wetsvoorstel wordt minder gedacht aan de juridische actualiteitswaarde dan aan het principiële teken dat door een loutere herinvoering van de oude wet wordt gesteld.

Dit wetsvoorstel wil door zijn eenvoud op dat vlak, de principiële heropening van het debat eisen en een teken van tegenspraak zijn.

G. ANNEMANS

WETSVOORSTEL

Artikel 1

De wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, strekkende om de artikelen 348, 350 en 351 van het Strafwetboek te wijzigen en de artikelen 352 en 353 van hetzelfde wetboek op te heffen wordt opgeheven.

Art. 2

Artikel 348 van het Strafwetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 348. — Hij die door spijzen, dranken, artsenijen, door geweld of door enig ander middel opzettelijk vruchtafdriving veroorzaakt bij een vrouw die daarin niet heeft toegestemd, wordt gestraft met opsluiting.

Indien de gebruikte middelen hun uitwerking hebben gemist, vindt artikel 52 toepassing. »

Le droit à la vie de l'enfant à naître est ainsi rendu tributaire de l'état d'âme occasionnel de la femme, voire des conditions psychologiques passagères dans lesquelles elle se trouve ou des pressions qu'elle subit.

Notre parti ne peut accepter une telle réglementation.

La disposition concernant les enfants handicapés est particulièrement choquante. Le Roi lui-même ainsi que la Commission d'éthique médicale de la faculté de médecine de la « Katholieke Universiteit Leuven » ont d'ailleurs formulé explicitement la même observation.

La présente proposition de loi sera suivie prochainement d'une série d'autres propositions qui apporteront une solution aux situations de détresse sociale et psychologique concrètes et qui viseront, d'un point de vue plus général, à encourager la famille sur le plan social.

Pour l'heure, il s'indique toutefois de rétablir d'abord la norme de principe.

En déposant la présente proposition, nous avons songé moins à l'actualité juridique qu'à l'acte de principe que représente le rétablissement pur et simple des anciennes dispositions.

La présente proposition de loi tend, par sa simplicité, à provoquer la réouverture de principe du débat et à concrétiser la contestation.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La loi du 3 avril 1990 relative à l'interruption de grossesse, tendant à modifier les articles 348, 350 et 351 du Code pénal et à abroger les articles 352 et 353 du même Code est abrogée.

Art. 2

L'article 348 du Code pénal est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 348. — Celui qui, par aliments, breuvages, médicaments, violences ou par tout autre moyen, aura, à dessein, fait avorter une femme qui n'y a point consenti, sera puni de la réclusion.

Si les moyens employés ont manqué leur effet, l'article 52 sera appliqué. »

Art. 3

Artikel 350 van hetzelfde wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 350. — Hij die door spijzen, dranken, artsenijen of door enig ander middel de vruchtafdrijving veroorzaakt bij een vrouw die daarin heeft toegestemd, wordt veroordeeld tot gevangenisstraf van twee jaar tot vijf jaar en tot geldboete van honderd frank tot vijfhonderd frank. »

Art. 4

Artikel 351 van hetzelfde wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 351. — De vrouw die opzettelijk de afdrijving van haar vrucht veroorzaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van twee tot vijf jaar en met geldboete van honderd frank tot vijfhonderd frank. »

Art. 5

Artikel 352 van hetzelfde wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 352. — Wanneer de middelen, gebruikt met het oogmerk om vruchtafdrijving te verwekken, de dood ten gevolge hebben, wordt hij die ze met dat oogmerk heeft aangewend of aangewezen, veroordeeld tot opsluiting indien de vrouw in de afdrijving heeft toegestemd, en tot dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar indien zij daarin niet heeft toegestemd. »

Art. 6

Artikel 353 van hetzelfde wetboek, opgeheven door de wet van 3 april 1990, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing :

« Art. 353. — Indien de schuldige, in de gevallen van de artikelen 348, 350 en 352, een geneesheer, heilkundige, verloskundige, vroedvrouw, officier van gezondheid of apotheker is, worden de bij die artikelen onderscheidenlijk bepaalde straffen vervangen door opsluiting, dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar, of van vijftien jaar tot twintig jaar, naar gelang het gevangenisstraf, opsluiting of dwangarbeid van tien jaar tot vijftien jaar betreft. »

19 april 1990.

G. ANNEMANS

Art. 3

L'article 350 du même code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 350. — Celui qui, par aliments, breuvages, médicaments ou par tout autre moyen, aura fait avorter une femme qui y a consenti, sera condamné à un emprisonnement de deux ans à cinq ans, et à une amende de cent francs à cinq cents francs. »

Art. 4

L'article 351 du même code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 351. — La femme qui, volontairement, se sera fait avorter sera puni d'un emprisonnement de deux ans à cinq ans et d'une amende de cent francs à cinq cents francs. »

Art. 5

L'article 352 du même code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 352. — Lorsque les moyens employés dans le but de faire avorter la femme auront causé la mort, celui qui les aura administrés ou indiqués dans ce but sera condamné à la réclusion, si la femme a consenti à l'avortement, et aux travaux forcés de dix ans à quinze ans, si elle n'y a point consenti. »

Art. 6

L'article 353 du même code, abrogé par la loi du 3 avril 1990, est rétabli dans la version suivante :

« Art. 353. — Dans les cas prévus par les articles 348, 350, 352, si le coupable est médecin, chirurgien, accoucheur, sage-femme, officier de santé ou pharmacien, les peines respectivement portées par ces articles seront remplacées par la réclusion, les travaux forcés de dix ans à quinze ans ou de quinze ans à vingt ans, selon qu'il s'agit de l'emprisonnement, de la réclusion ou des travaux forcés de dix ans à quinze ans. »

19 avril 1990.